

Sygn. akt II Ca 875/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Dydo

Sędziowie: SO Aleksandra Żurawska

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2013r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. W W.**

o zapłatę 11.687,55 zł

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 13 września 2012 r., sygn. akt VIII C 936/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I i III w ten sposób, że zasądzone od strony pozwanej na rzecz powoda odszkodowanie w kwocie 11.687,55 zł, obniża do kwoty 6.225,28 zł (sześć tysięcy dwieście dwadzieścia pięć złotych 28/100), a koszty procesu obniża do kwoty 455,07 zł;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 202,98 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 875/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 września 2012r Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. K. kwotę 11.687,55 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9.08.2011r tytułem odszkodowania, oraz obciążył pozwanego kosztami procesu. Sąd Rejonowy oddalił powództwo jedynie, co do odsetek za okres od 13.06.2011r do 8.08.2011r.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 13 VI 2011r samochód J. typ X nr rej. (...), którego powód jest właścicielem uległ wypadkowi – pojazd kierowany przez powoda został gwałtownie najechany z tyłu przez samochód stanowiący własność M. D.. Sprawcę kolizji i stronę pozwaną łączyła umowa ubezpieczenie OC.

Pasażerka pojazdu powoda zadzwoniła po swojego męża – J. G. aby sprawdził, czy można jechać samochodem czy też trzeba pojazd holować. Okazało się, że uszkodzona jest chłodnica, z której wyciekał płyn. Uszczelniono chłodnicę i uzupełniono ją wodą. Dzięki temu powód dojechał do W. na ul. (...). Powód zgłosił szkodę u strony pozwanej. Na skutek przeprowadzonego postępowania likwidacji szkody strona pozwana pismem z 20 VI 2011r poinformowała powoda o przyznanej odszkodowaniu w kwocie 1.764,16 zł, a następnie pismem z 8 VIII 2011r wskazała, że przyznano dopłatę odszkodowania w kwocie 5.061,56 zł.

Odmówiono wypłaty dalszego odszkodowania wskazując, że przyznana kwota pozwala na dokonanie naprawy, która umożliwi przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego przy użyciu pełnowartościowych części, przyjęto stawkę 85 zł netto za roboczogodzinę stosowaną przez warsztaty na terenie województwa (...); pozwana nie uznała wymiany chłodnicy z uwagi na brak związku ze szkodą, nie uznała także wymiany okładziny zderzaka tylnego, gdyż koniecznym i uzasadnionym było tylko i wyłącznie jego lakierowanie.

Powód zwracał się do strony pozwanej o zapłatę kwoty objętej pozwem.

Łączny koszt naprawy samochodu wyniósł 16.746,11 zł (w tym faktura VAT z 22 VII 2011r na kwotę 12.463,19 zł, z 29 VII 2011r na kwotę 2.269,93 zł, z 3 XI 2011 na kwotę 588,59 zł, paragon z 8 VII 2011r na kwotę 1.427,40 zł).

Powód otrzymał tytułem odszkodowania kwotę 5.061,56 zł.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał zasadność powództwa. Odpowiedzialność pozwanego za szkodę komunikacyjną, co do zasady nie była sporna i opierała się na przepisie art. 805 kc. Sąd Rejonowy nie podzielił zarzutów pozwanego w zakresie wysokości szkody uznając, że powód przedstawiając faktury dokumentujące koszty naprawy samochodu udowodnił wysokość szkody. Sąd Rejonowy nie podzielił poglądu pozwanego, że skoro powód dokonał wyboru sposobu naprawienia szkody w formie wypłaty odszkodowania, a nie rozliczenia bezgotówkowego to na nim spoczywał obowiązek wyboru takiego warsztatu, który naprawi szkodę mieszcząc się z kosztami w wysokości wypłaconego odszkodowania. Według Sądu Rejonowego funkcją odszkodowania jest wyrównanie uszczerbku majątkowego poszkodowanego. Skoro powód poniósł koszty naprawy w konkretnej wysokości, do naprawy użyto części o określonych cechach to szkoda odpowiada wysokości konkretnie poniesionych kosztów naprawy. Pozwany nie może, zatem przyjmować średnich cen zakupu części, z uwzględnieniem uprzedniego zużycia części uszkodzonych podlegających wymianie, ani też przyjmować średnich cen usług. Sąd Rejonowy uznał również, że skoro pozwany kwestionował faktury przedłożone przez powoda dokumentujące koszty naprawy to na nim spoczywał ciężar dowodu wykazania, że zakres i koszty naprawy zostały zawyżone. Sąd pierwszej instancji przyjął także, że pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie przed procesem w wysokości 5.061, 56 zł. Pozwany nie udowodnił, że w ramach odszkodowania wypłacił powodowi również kwotę 1.764,16 zł. Odsetki za zwłokę Sąd Rejonowy zasądził na podstawie art. 481 kc przyjmując początek zwłoki na dzień następny po wypłacie odszkodowania tj. na dzień 9.08.2012r.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że to na stronie pozwanej ciążył ciężar wykazania, że koszt naprawy pojazdu ustalony i dochodzony przez powoda jest nieprawidłowy, a tym samym że wysokość kosztów naprawy ustalona przez pozwaną w postępowaniu likwidacyjnym jest prawidłowa. Wysokość roszczenia została zakwestionowana przez pozwaną w postępowaniu więc zgodnie z rozdziałem ciężaru dowodów to powód winien wykazać opinią biegłego sądowego, że jego roszczenie jest zasadne co do wysokości. Przeciwnie stanowisko sądu jest sprzeczne tak z ustawową zasadą rozkładu ciężaru dowodu jak również z aktualnym orzecznictwem,

bowiem w przypadku zakwestionowania kosztów naprawy powód winien powołać dowód z opinii biegłego, czego w przedmiotowej sprawie nie uczynił, a tym samym nie sposób uznać, by wykazał roszczenie co do wysokości,

2. naruszenie art. 217 § 1, art. 227 i 232 k.p.c. polegające na pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnej dla sprawy okoliczności, czyli nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego i nierozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny (art. 233 k.p.c.) zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez przyznanie dowodowi z dokumentu prywatnego w postaci faktury VAT waloru zgodności z prawdą danych w nich zawartych, a tym samym poprzez nadanie dowodowi dokumentu prywatnego mocy dowodu z dokumentu urzędowego, który tylko ten ostatni korzysta z domniemania zgodności z prawdą danych w nim zawartych, nadto poprzez odmówienie tożsamej mocy dowodowej dowodowi z kalkulacji naprawy przedłożonych przez stronę pozwaną, doprowadzając tym samym do przyjęcia, że strona powodowa udowodniła roszczenie co do wysokości w sytuacji, gdy okoliczność ta była pomiędzy stronami od początku okolicznością sporną, kwestionowaną przez stronę pozwaną, zatem powód winien ją na podstawie art. 6 k.c. udowodnić przy wykorzystaniu dowodu z opinii biegłego,

3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez przyjęcie, że wskutek kolizji drogowej z dnia 13 czerwca 2011 roku doszło do uszkodzenia w pojeździe powoda chłodnicy, choć powód tej okoliczności przy wykorzystaniu wiarygodnych dowodów nie wykazał, poprzestając w tym względzie na swoich oświadczeniach, choć pozwana, która w toku wykonywanych przez siebie zawodowo czynności korzysta z pomocy profesjonalnych rzeczoznawców w sposób jednoznaczny wykluczyła taką możliwość, a tym samym ustalając, że pozwana jest odpowiedzialna za szkodę również w tym zakresie,

4. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez przyjęcie, że w postępowaniu przedsądowym pozwana przyznała i wypłaciła z tytułu doznanej szkody kwotę 5.061,56 zł choć z zebranego w sprawie materiału jak również oświadczeń pozwanej wynika, że z tytułu doznanej szkody na rzecz uprawnionego wypłaciła kwotę 6,825,72 zł, co w konsekwencji doprowadziło do zawyżenia przez sąd w wyroku zasądzonej dodatkowej kwoty odszkodowania należnego powodowi,

5. naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów, niekorespondującej z zasadami logiki jak i doświadczenia życiowego przez przyjęcie, że dowody z dokumentów prywatnych przedkładane przez stronę powodową, oraz treść zeznań zawnioskowanych przez nią świadków, są w pełni obiektywne, nadto że nie są nastawione w celu wykazania twierdzeń strony powodowej, i przyznanie im waloru zgodności z prawdą, przy odmówieniu tych samych skutków dowodom przełożonym przez stronę pozwaną, co prowadzi do naruszenia również zasady kontrydiktoryjności postępowania,

6. przez przyjęcie za udowodnioną okoliczność, która między stronami była sporna a postępowanie dowodowe nie doprowadziło do wyprowadzenia jednoznacznych, obiektywnych i prawdziwych wniosków co do rozmiarów szkody w pojeździe a tym samym do przyjęcia, że niezbędny i konieczny zakres naprawy pojazdu powoda wskutek zdarzenia z dnia 13 czerwca 2011 roku to kwota 16.789,11 zł, a tym samym przyznanie na rzecz powoda dodatkowej kwoty odszkodowania, nadto przyjęcie, że uszkodzenie chłodnicy pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem a tym samym pozostaje w zakresie odpowiedzialności pozwanej,

7. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 361 §1 k.c. w zw. z art. 415 k.c. przez przyjęcie, że naprawa uszkodzonego pojazdu powoda winna zostać dokonana przy użyciu części nowych, oryginalnych sygnowanych znakiem producenta i że naprawa dokonana tylko przy użyciu takich części spowoduje przywrócenie pojazdu do stanu jak sprzed zdarzenia;

8. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że średnie stawki za roboczogodzinę za prace blacharskie wynosi 159,90 zł a za prace lakiernicze 159,90 przyjęcie, że naprawa pojazdu powoda winna się odbyć w autoryzowanym warsztacie naprawczych, choć pojazd w dniu zdarzenia był pojazdem 9 letnim nadto przy użyciu części oryginalnych nie doprowadzi do wzbogacenia powoda, jak również że tylko naprawa przy użyciu takich części doprowadzi do przywrócenia pojazdu do stanu jak sprzed zdarzenia;

9. naruszenie art. 232 i 233 k.p.c. poprzez przyjęcie za udowodnione przez stronę powodową istnienie okoliczności uzasadniających przyznanie na jej rzecz dodatkowej sumy tytułem odszkodowania oraz nierozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny materiału dowodowego, nadto poprzez dokonanie całkowicie dowolnej oceny dowodów, niekorespondującej z zasadami logiki jak i doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że naprawa pojazdu 9 letniego dokonana przy użyciu części oryginalnych sygnowanych znakiem producenta nie doprowadzi do wzbogacenia po stronie powoda a tym samym zwiększenia wartości pojazdu powoda po naprawie w stopniu większym, niżeli wartość pojazdu po naprawie dokonanej przy użyciu części nieoryginalnych, zamiennych.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o:

zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa (na podstawie art. 386 § 1 k.p.c), oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia (na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.) - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Bardzo liczne i rozbudowane zarzuty apelacji sprowadzają się w istocie do naruszenia przepisu art. 6 kc przez bepodstawne obciążenie pozwanego ciężarem dowodu, co do wykazania kosztów i niezbędnego zakresu naprawy samochodu, naruszenie przepisu art.361 § 1 kc w związku z art. 415 kc przez przyjęcie, że naprawa samochodu powinna zostać przeprowadzona przy użyciu części nowych, oryginalnych i tylko taka naprawa spowoduje przywrócenie pojazdu do stanu z przed wypadku oraz błędnego ustalenia, że pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 5.061,56 zł, a nie w kwocie 6.825,72 zł.

Odnosząc się do tych zarzutów Sąd Okręgowy stwierdza, że rację ma skarżący, iż ciężar dowodu co do wykazania zakresu szkody i jej wysokości, tj. kosztów naprawy samochodu spoczywa na powodzie, ponieważ to powód ma wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. Powód może wykazać zakres i wysokość szkody wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Takimi dowodami mogą być dokumenty prywatne w postaci faktur dokumentujących poniesione koszty naprawy samochodu. Uznanie czy przedłożenie tylko takich dowodów jest wystarczającym dowodem na wysokość szkody zależy od oceny sądu i stanowiska strony przeciwnej tj. czy strona przeciwna kwestionuje te dowody. W przedmiotowej sprawie powód zgłaszając szkodę wskazał w zgłoszeniu, że uszkodzeniu uległ tył samochodu. Te uszkodzenia obrazują fotografie zrobione przez przedstawiciela ubezpieczyciela podczas oględzin samochodu i nie były w istocie kwestionowane przez pozwanego. Pozwany, co do zakresu uszkodzeń pojazdu zakwestionował jedynie zgłoszenie uszkodzenia chłodnicy silnika, termostatu układu chłodzenia, przegubu półosi tylnej prawej zarzucając, że nie mogą być następstwem kolizji z 17.06.2011r, ponieważ nie pozostają w związku przyczynowo-skutkowym z przedmiotowym zdarzeniem. Ustalenie czy uderzenie w tył pojazdu powoda mogło spowodować uszkodzenie układu chłodzenia znajdujące się w przedniej części pojazdu oraz uszkodzenie półosi tylnej prawej niewątpliwie wymagało wiedzy specjalistycznej, a więc dowodu z opinii biegłego. Skoro pozwany w tym zakresie zakwestionował możliwość uszkodzenia pojazdu, to ciężar dowodu wykazania związku przyczynowego między kolizją z dnia 13.06.2011r, a uszkodzeniem układu chłodzenia i półosi tylnej prawej spoczywał na powodzie. Powód nie zgłosił stosownego wniosku dowodowego z opinii biegłego sądowego ograniczając się do przedłożenia dowodu z dokumentu w postaci faktury (...) i zeznania świadka. Takie dowody są zdaniem Sądu Okręgowego – oczywiście niewystarczające dla wykazania związku przyczynowego pomiędzy kolizją z dnia 13.06.2011r, a uszkodzeniem układu chłodzenia i półosi tylnej prawej. Nie można, bowiem wykluczyć, że uszkodzenie chłodnicy wynikało z innych przyczyn tym bardziej, że chodziło o samochód dziewięcioletni z przebiegiem 272 446 kilometrów. Wątpliwa jest wiarygodność zeznań świadka J. G., który jest sąsiadem powoda, a poza tym świadek zeznał, że widział jedynie wyciek płynu chłodniczego z chłodnicy, nie mówił nic o uszkodzeniu termostatu i półosi tylnej prawej.

Jeśli natomiast chodzi o częściowe zakwestionowanie przez pozwanego faktury nr (...) ((...)) dotyczącej naprawy blacharskiej samochodu to należy zauważyć, że zastrzeżenie pozwanego dotyczyło kosztów naprawy a nie zakresu uszkodzenia. Oczywiście nietrafny jest pogląd pozwanego, że skoro naprawa dotyczyła samochodu starszego a powód wybrał sposób naprawy przez wypłatę odszkodowania, to nie może korzystać z oryginalnych nowych części i zlecić usługę w serwisie samochodowym.

Zgodnie z art. 361 § 2 kc naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku. Kodeks cywilny przyjmuje zasadę pełnego odszkodowania. Górną granicą odszkodowania jest, zatem wartość rzeczy przed uszkodzeniem (w przypadku ubezpieczenia – suma ubezpieczenia). Oznacza to, że bez względu na sposób wyboru naprawienia szkody tj. przez wypłatę odszkodowania czy też w systemie bezgotówkowym poszkodowany ma prawo dokonać naprawy przy użyciu nowych oryginalnych części korzystając z usług każdego wybranego warsztatu również serwisu samochodowego. Ubezpieczyciel obowiązany jest zwrócić poszkodowanemu pełne koszty udokumentowanej stosownymi rachunkami naprawy samochodu. Ubezpieczyciel nie ma podstaw do pomniejszania odszkodowania o amortyzację. Tylko wówczas gdyby ubezpieczyciel wykazał, że naprawa samochodu przy użyciu nowych oryginalnych części przez serwis samochodowy doprowadziła do wzrostu wartości samochodu po naprawie w stosunku do stanu przed wypadkiem mógłby ograniczyć stosownie odszkodowanie. Zarzut skarżącego naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 361 § 2 kc w kontekście przyjęcia pełnego odszkodowania jest oczywiście bezzasadny. Trafny okazał się zarzut pozwanego błędne ustalenie, że pozwany wypłacił powodowi przed procesem odszkodowanie w kwocie 5.061,56 zł a nie 6.825,72 zł. Wysokość przyznanego odszkodowania wynikała z decyzji przyznających odszkodowanie, a potwierdzona została dowodem wypłaty odszkodowania.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdza, że powodowi należy się zwrot kosztów naprawy samochodu w zakresie udokumentowanym fakturami nr (...) ((...)) na kwotę 12.463,19 zł oraz fakturę (...) na kwotę 588,59 zł. Faktura nr (...) dokumentuje koszty naprawy w zakresie wymiany czujnika parkowania i żarówek, a zatem elementów tyłu samochodu, który został uszkodzony. Pozwany nie kwestionował zakresu uszkodzenia co do czujnika parkowania i żarówek. Powód wykazał, że łączne koszty naprawy samochodu, co do zakresu uszkodzeń niekwestionowanych przez pozwanego wynosi 13.051,78 zł, a skoro otrzymał odszkodowanie w kwocie 6.825,72 zł należy mu się jeszcze kwota 6.225,28 zł

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art.386 § 1 kpc stosownie zmienił wyrok obniżając zasądzone odszkodowanie do kwoty 6.225,28 zł. O kosztach procesu za pierwszą i drugą instancję Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.100 kpc stosownie je rozdzielając przyjmując, że powód wygrał proces w 53 % powinien zatem ponieść 47% całości kosztów procesu w I i II instancji.